

โครงการส่งเสริมศูนย์เรียนรู้พื้นที่สีเขียวป่านิเวศ (Eco Forest) และการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

รายละเอียดโครงการ

สืบเนื่องจากโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี หรือ อพ.สธ. และกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีการดำเนินงานขับเคลื่อนโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ตาม ๓ กรอบการดำเนินงาน ได้แก่ กรอบการเรียนรู้ทรัพยากร กรอบการใช้ประโยชน์ทรัพยากร และกรอบการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร ซึ่งมี ๘ กิจกรรม ประกอบด้วย กิจกรรมปลูกป่า ทรัพยากร กิจกรรมสำรวจ เก็บรวบรวมทรัพยากร กิจกรรมปลูกรักษาทรัพยากร กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ทรัพยากร กิจกรรมศูนย์ข้อมูลทรัพยากร กิจกรรมวางแผนพัฒนาทรัพยากร กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร และกิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์ทรัพยากร โดยกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานสนับสนุนงานของ อพ.สธ. ตามแผนงานกิจกรรมที่ ๘ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนได้รับรู้และมৌงค์ความรู้เกี่ยวกับต้นไม้ในการกักเก็บคาร์บอน การเพิ่มพื้นที่สีเขียว และการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม จึงส่งเสริม และสนับสนุนให้เกิดพื้นที่ต้นแบบ และแหล่งเรียนรู้ด้านพื้นที่สีเขียว และการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ให้แก่ประชาชน และเยาวชน ในด้านพื้นที่สีเขียว การกักเก็บคาร์บอนของต้นไม้ และการอนุรักษ์พันธุ์ท้องถิ่น

วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนพื้นที่ต้นแบบ เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านพื้นที่สีเขียว การกักเก็บคาร์บอนของต้นไม้ และการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช

๒.๒ เพื่อขยายองค์ความรู้เกี่ยวกับต้นไม้ในการกักเก็บคาร์บอน การเพิ่มพื้นที่สีเขียว และการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชสู่ประชาชน เยาวชน และหน่วยงานที่สนใจผ่านศูนย์การเรียนรู้

เป้าหมายการดำเนินงาน

วัดป่าสันติพุทธาราม จังหวัดราชบุรี

ประเด็นหรือเรื่องในการมีส่วนร่วม

๑. กิจกรรมการเพิ่มพื้นที่สีเขียว ในพื้นที่วัดป่าสันติพุทธาราม กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนร่วมกันจัดกิจกรรมปลูกต้นไม้ เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวภายในบริเวณ วัดป่าสันติพุทธาราม อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๒๕ พฤษภาคม ๒๕๖๗ โดยมีหน่วยงานองค์กรเข้ามามีส่วนร่วมหลายหน่วยงาน เช่น ชุมชนบ้านรางพลับ เทศบาลตำบลกรับใหญ่ อำเภอบ้านโป่ง โรงเรียนวัดอ้ออีเขียว บริษัทเอสซีจี แพคเกจจิ้ง จำกัด (มหาชน) ที่มาเข้าร่วมกิจกรรมปลูกต้นไม้

๒. กิจกรรมการเก็บข้อมูลต้นไม้ เพื่อบริหารจัดการกักเก็บคาร์บอนในเนื้อไม้ และข้อมูลชนิดพันธุ์ไม้ โดยมีเจ้าหน้าที่กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับชุมชนบ้านรางพลับ และเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลกรับใหญ่ ลงพื้นที่ที่แปลงวัดเส้นรอบวง และส่วนสูงของต้นไม้ บันทึกข้อมูลในระบบ แอปพลิเคชัน Green Area พื้นที่แปลง A ขนาด ๓ ไร่ ๑ งาน ๙๔ ตารางวา (๕,๕๗๕ ตารางเมตร) พบว่าในพื้นที่มีความหลากหลายของพันธุ์ไม้ จำนวน ๔๓ ชนิด ได้แก่ ตะเคียนทอง พะยูง ตะเคียนหนู สุพรรณิการ์ สะเดา พญาสัตบรรณ มะค่า มะพลับ ประดู่ โอศอก ประดู่ป่า โสภะปิ่น,โอศอกสปีน สารภี ชงโค หูกวาง แดง มะไฟ หว้า พระเจ้าห้าพระองค์ ไทรใหญ่ เหลืองปรีดียาธร อะโวคาโด ยางนา โมกมัน มะยม ทองกวาว กระติง พิกุล ขี้เหล็ก เพกา มะกอกน้ำ มะรุม ปับ หูกระจง โพธิ์ เกด จันอิน รำเพย ชมพู่ น้ำ มะตูม สัก ประดู่แดง และจำปี จำนวน ๑๙๙ ต้น และสามารถกักเก็บคาร์บอนได้ ๓๓.๔๖ tCO₂e

greenarea.dcce.go.th

REPORT SYSTEM

/ โครงการ : วัดป่าสันติพุทธาราม โชนค

รายละเอียดโครงการ วัดป่าสันติพุทธาราม โชนค

หน่วยงาน : เทศบาลตำบลกรับใหญ่

ชื่อโครงการ : วัดป่าสันติพุทธาราม โชนค

วันที่ปลูก : 2013-03-01

วันที่สำรวจ : 2024-06-06

สถานที่ปลูก : หมู่ หมู่ 1 ตำบล กรับใหญ่ อำเภอ บ้านโป่ง จังหวัด ราชบุรี

เขตการปกครองท้องถิ่น : เทศบาลตำบล กรับใหญ่

ประเภทพื้นที่สีเขียว : พื้นที่สีเขียวธรรมชาติ

พรรณไม้	จำนวน (ต้น)	กักเก็บ คาร์บอน (tCO ₂ e)	มูลค่าไม้ เศรษฐกิจ (บาท)
ตะเคียนทอง	34	6.9019	0.00
พะยูง	18	1.0394	0.00
ตะเคียนหนู	16	2.8761	0.00

พื้นที่ปลูกสีเขียว

3 ไร่ 1 งาน 94 ตารางวา (5,575 ตรม.)

CO₂ (tCO₂e) 33.46

มูลค่าไม้เศรษฐกิจ 0.00 บาท

๓. พัฒนาศูนย์เรียนรู้พื้นที่สีเขียวป่านิเวศ (Eco Forest) และการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช วัดป่าสันติพุทธาราม กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ดำเนินการจัดทำป้ายนิทรรศการประจำศูนย์เรียนรู้ และป้ายระบุพันธุ์ไม้ เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านพื้นที่สีเขียว และการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช ให้แก่หน่วยงานที่สนใจ และสนับสนุนงบประมาณในการดูแลศูนย์เรียนรู้ จำนวน ๒๐,๐๐๐ บาท โดยมีพิธีเปิดศูนย์เรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้ พื้นที่สีเขียวป่านิเวศ (Eco Forest) และอนุรักษ์พันธุกรรมพืช เมื่อวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๖๘ ณ วัดป่าสันติพุทธาราม ตำบลกรับใหญ่ อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี เพื่อสืบสานพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ (อพ.สธ.) ส่งเสริมการเรียนรู้ สร้างจิตสำนึกให้ประชาชนตระหนักถึงความสำคัญของการดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ โดยได้รับเกียรติจากนายปวิช เกศววงศ์ รองอธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานในพิธีเปิด พร้อมด้วย ผู้บริหารจังหวัดราชบุรี เจ้าอาวาสวัดป่าสันติพุทธาราม เครือข่ายหน่วยงานภาครัฐ เอกชน สถานศึกษา และประชาชนในพื้นที่เข้าร่วมกิจกรรม

กรมชลประทาน “เปิดศูนย์การเรียนรู้ พื้นที่สีเขียวป่านิเวศ (Eco Forest) และอนุรักษ์พันธุกรรมพืช วัดป่าสันติพุทธาราม จังหวัดราชบุรี” สนองพระราชดำริฯ
โครงการอนุรักษ์พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (อพ.สธ.)

วันที่ 24 มกราคม 2568 กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เปิดศูนย์การเรียนรู้พื้นที่สีเขียวป่านิเวศ (Eco Forest) และอนุรักษ์พันธุกรรมพืช วัดป่าสันติพุทธาราม ภายใต้โครงการ อพ.สธ. ซึ่งกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม เป็นหน่วยงานสนองพระราชดำริฯ กลุ่ม G9 ตามกรอบการดำเนินงานของโครงการ อพ.สธ. ได้แก่ การเรียนรู้ทรัพยากร การใช้ประโยชน์ทรัพยากร และการสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากร จึงเป็นต้นแบบในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้พื้นที่สีเขียวป่านิเวศ (Eco Forest) และอนุรักษ์พันธุกรรมพืช เพื่อสนับสนุนกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรของโครงการฯ เพื่อสืบสานพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโครงการ อพ.สธ. จึงมีการส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและศาสนสถาน พื้นที่สีเขียว นำแนวคิดการปลูกป่านิเวศ และหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน มาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทพื้นที่ของประเทศไทย ตลอดจนให้มีการจัดทำระบบฐานข้อมูลให้แพร่หลาย สามารถสืบถึงกันได้ทั่วประเทศ พื้นที่ที่กักเก็บคาร์บอน ช่วยลดมลพิษและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สร้างสภาพแวดล้อมที่น่าอยู่ ตลอดจนเป็นต้นแบบในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้แก่พื้นที่อื่น ๆ นำไปขยายผลในพื้นที่สีเขียวในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป โดยได้รับเกียรติจากนายบวร เทศวงค์ รองอธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม เป็นประธานพิธี พร้อมด้วย คณะสงฆ์ ญาติธรรมวัดป่าสันติพุทธาราม ผู้บริหารอำเภอบ้านโป่ง เทศบาลตำบลลิ้นฟ้าใหญ่ SCGP โรงงานบ้านโป่ง เครือข่ายศูนย์เรียนรู้ชุมชนบ้านรางพลับ และประชาชนในพื้นที่ที่เข้าร่วมกิจกรรมเปิดศูนย์การเรียนรู้ และกิจกรรมปลูกต้นไม้ในพื้นที่สีเขียว ดูแลขนาดต้นไม้ ด้วยการใช้ดินกระดุมทองเป็นวัสดุคลุมดินมีชีวิต ณ วัดป่าสันติพุทธาราม อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี กว่า 100 คน

ในช่วงบ่าย นายบวร เทศวงค์ รองอธิบดีกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ได้เข้าเยี่ยมชมศูนย์เรียนรู้ชุมชนปลอดขยะบ้านรางพลับ ณ.กรับใหญ่ อ.บ้านโป่ง จ.ราชบุรี ติดตามการดำเนินงาน ยุทธศาสตร์ศูนย์เรียนรู้สู่สังคมคาร์บอนต่ำ

f dcceth @DCCETHAILAND dccethailand @dccethailand dccethailand

* ประเทศไทยเติบโตอย่างยั่งยืนด้วยเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน *

สรุปข้อมูลของผู้มีส่วนร่วม

๑. กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๒. วัดป่าสันติพุทธาราม จังหวัดราชบุรี
๓. ชุมชนบ้านรางพลับ จังหวัดราชบุรี
๔. เทศบาลตำบลกรับใหญ่ จังหวัดราชบุรี
๕. อำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี
๖. บริษัทเอสซีจี แพคเกจจิ้ง จำกัด (มหาชน)
๗. โรงเรียนวัดอ้ออีเขียว จังหวัดราชบุรี

ผลจากการมีส่วนร่วม

ผลสำเร็จของศูนย์เรียนรู้พื้นที่สีเขียวป่านิเวศ (Eco Forest) และการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช วัดป่าสันติพุทธาราม เป็นแหล่งเรียนรู้ขยายผลองค์ความรู้ด้านพื้นที่สีเขียว ได้เปิดรับคณะศึกษาดูงาน และเยาวชนนักเรียนเข้ามาเรียนรู้ในเรื่องการเพิ่มพื้นที่สีเขียว วิธีการปลูกป่านิเวศตามแนวทางของวัดป่าสันติพุทธาราม ๙ ขั้นตอน ได้แก่

- ๑) เริ่มต้นวางแผน วางแผนการปลูกป่านิเวศ ทำบ่อ/สระน้ำ วางผังสอดคล้องกับแนวคิดเกษตรธรรมชาติผสมผสาน ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
- ๒) ขุดคลองไส้ไก่หรือสระห่างไม่เกิน ๒๐ เมตร ทำให้น้ำสามารถซึมไปหาต้นไม้ และรากต้นไม้ขยายมาหาน้ำได้ง่าย
- ๓) จัดหาพื้นที่ที่เหมาะสม นำดินมาถม เพื่อเตรียมทำพื้นที่ปลูกต้นไม้ (พื้นที่น้ำไม่ท่วม)

๔) จัดหาพันธุ์พืชที่เหมาะสม หรือพืชท้องถิ่น ความสูง ๕๐ เซนติเมตรขึ้นไป ทำให้มีอัตราการรอดมาถึง ๙๘%

๕) จะเริ่มปลูกช่วงหน้าฝน โดยชุดหลุมที่ความลึก ๕๐-๘๐ เซนติเมตร ในการปลูกต้นไม้

๖) รองกันหลุมด้วยขี้วัวเก่าประมาณครึ่งหลุม (นำขี้วัวมาคลายความเค็มด้วยการหมักกับเอนไซม์จากเศษอาหารประมาณ ๑ สัปดาห์)

๗) นำต้นไม้ลงปลูก ปิดทับด้วยดิน (ไม่ต้องกดแน่น)

๘) คลุมด้วยฟางหรือวัสดุคลุมดินมีชีวิต เช่น ปอเทือง กระจุมทอง พืชตระกูลถั่ว

๙) ดูแลรดน้ำ และต้องดูแลตลอดระยะเวลา ๓ ปีแรก เพื่อให้ต้นไม้เติบโตและอยู่รอดได้ด้วยตัวเอง

และเรียนรู้การวัดขนาดต้นไม้เพื่อคำนวณการกักเก็บคาร์บอนในเนื้อไม้ โดยคณะศึกษาดูงานที่เข้ามาเยี่ยมชม ศูนย์เรียนรู้พื้นที่สีเขียวป่านิเวศ (Eco Forest) และการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช วัดป่าสันติพุทธาราม ตั้งแต่เปิดศูนย์เรียนรู้จนถึงปัจจุบัน จำนวน ๕ คณะ ดังนี้

๑) องค์การบริหารส่วนตำบลดอนตะโก จังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๖๗

๒) สถาบันนวัตกรรม บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) เมื่อวันที่ ๑๙ กันยายน ๒๕๖๗

๓) บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) สำนักงานใหญ่ เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

๔) มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตวังไกลกังวล จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เมื่อวันที่ ๒๐ ธันวาคม ๒๕๖๗

๕) โรงเรียนเบญญ จังหวัดราชบุรี เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

กรรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม ได้นำผลการดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม ไปปรับปรุง พัฒนา และขยายผลการดำเนินงานในพื้นที่อื่น ได้แก่ พื้นที่ตำบลปะตง อำเภอสอยดาว จังหวัด จันทบุรี โดยดำเนินการเพิ่มพื้นที่สีเขียว ในพื้นที่วัดเขาแก้ว และอยู่ระหว่างดำเนินการพัฒนาศูนย์เรียนรู้พื้นที่ สีเขียวปานิเวศ (Eco Forest) และการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืช และเก็บข้อมูลบันทึกในระบบ Green Area โดยการมีส่วนร่วมจาก องค์การบริหารส่วนตำบลปะตง อำเภอสอยดาว และชุมชนบ้านเขาแก้ว หมู่ ๖